

Peadirigent kui pidutseja

“Grandioosne heliline maaling,” iseloomustab ERSO peadirigent Arvo Volmer oma praegust tööd, tema dirigendikepi all valmivat Puccini ooperit “Turandot”.

“Tohutud kontrastid, karmid muusikalised sseenid vahelduvad kohutavalt ilusate aariatega. Kõik on suurem kui elus,” leiab A.V. ülivõrdeid sel nädalal kontsertettekandele tuleva teose kohta. Esitusel lööb kaasa rahvusvaheline koosseis: itaalia tenor Gianfranco Cecchele, kes ei saa A. Volmeri sõnul juba sellepärast halb olla, et ta töötab tenorina Itaalias, Marina Lapina Moskva Suurest Teatrist ja Eesti tõusev täht Pille Lill. Viimast hindab AV kõrgelt: “On vaid aja küsimus, millal Pille saavutab rahvusvahelise menu.”

Edasine repertuaar on A.V-l pikalt ette planeeritud. Tulemas on Berliози sümfooniiline poeem “Romeo ja Julia”, R. Tobiase “Joonase lähetamine” ja järgmisel hooajal mitu Brahmsi sümfooniati. “Kas repertuaar on orkestri arengut silmas pidades kõige õigemini valitud, selgub alles mõne aasta pärast. Võib-olla oleme tehniliselt keerukaid teoseid liiga tihkelt ette võtnud,” puudutab A.V. valikuprobleeme. Samas pole unustatud ka publikumaitset. Vähemharjunud kuulajale pakutakse kergemat repertuaari, asjatundjale jälle intrigeerivat materjali, avangardini välja.

Mingit universaalset reeglit publiku saali saamiseks siiski pole. “Üldiselt läheb inimestele peale, kui on olemas mingi oma lähenemisenurk ja see on korralikult välja pakutud. Tähtsaim on leida oma suhe materjali,” väidab A.V.

Sümfooniaorkestri praegune koosseis on A.V. sõnul üsna hea. Paar aastat tagasi käis jutt, et paljud muusikud lähevad ära paremat teenistust otsima. Nüüdseks on see tendents peatunud, äraläinute asemel on uued ja sugugi mitte kehvemad pillimehed. Ainult orkestrimängu kogemusest jääb pisut puudu. ERSO eelis, võrreldes teiste orkestritega, mida A.V. on dirigeerinud, seisneb tema meelest selle emotsionaalsuses: “Võidakse arvata küll, et eestlased on vaoshoitud rahvas, kuid kui võrrelda näiteks rootslastega, on ERSOI laengut nii tööõhkkonnas kui ka lõpptulemuses hoopis rohkem.”

Orkestrile tuleb kahjuks muusikutele elu poolt pealesunnitud vajadus põhitöö kõrvalt veel lisaotsi teha. Kvalitatiivne hüpe toimuks siis, kui palk oleks piisav, et igatüks saaks pühendada oma energia täielikult partiide omandamisele.

Teine nõrk punkt on heade pillide puudus. A. Volmer: “Kui tegemist on orkestriga, kus 30st viulist 20 on vanad itaalia amatid või stradivariused, siis annab see tohtu eelise. Pillid kõlavad õilsalt, oobertoovid säravad, kõlajõud on *fortes* tunduvalt tugevam.” ERSOI on küll tugev viulirühm, aga korralikke pille on kokku kümnekond. Erinevalt viulistest või tšellodest, mis lähevad aja jooksul

paremaks, amortiseeruvad puhkpillid aastaga. A.V. toob näiteks orkestri instrumentariumi praegusest seisust “Turandot” tööperioodil, kus partituuri tuli teha muutusi, kuna kõiki seal märgitud pille pole ERSOI olemaski. Praeguse palga eest muusik endale korralikku pilli osta ei jõua, selle eest peab hoolitsema orkester. ERSO rahalistest vahenditest rääkimine oleks aga anekdoot ...

Arvo Volmer leiab, et dirigenditöö on küll pingeline, aga vaimses mõttes toitev: “Kui on vastastikune arusaamine ja hea orkester, siis on töö erakordselt suur nauding. Hea orkester arendab dirigendi fantaasiat ja provotseerib teda huvitavateks lahendusteks. Proovis avastad, et isegi läbimõeldut saab hulga nüansirikkamalt edasi anda.”

Samamoodi nagu hea orkester innustab dirigenti, nii annab hea dirigent orkestrile motiivatsiooni tööd teha: “Hea dirigendi tähtsaim omadus on oskus teha musitseerimisest pidupäev... Muusikul peab olema temaga sisukas ja vahva koos töötada. Ta annab edasi sisemist emotsionaalsust ja teeb muusika põnevaks. Alles seejärel tulevad tehnilised oskused.”

Peadirigendina on A.V. elu muutunud rahulikumaks. Tavaline dirigent peab otsima igalt poolt tööd ja tal pole võimalust endale repertuaari valida. Peadirigent saab kujundada oma liini ja teha pikemaajalisi plaane. “Tunned end vastutavana orkestri eest ja kasvakuitad teist, nagu ikka kasvatatakse arenevat asja. Peadirigent on oma orkestrile, nagu orkester tallegi, heaks visiitkaardiks. Kui tal hästi läheb,

Arvo Kruuser

ARVO VOLMER: Hea dirigendi tähtsaim omadus on oskus teha musitseerimisest pidupäev.

tõstab see huvi ka orkestri vastu,” lisab A.V. ühe plussi oma vastutusrikka positsiooni arvele.

Dirigendikepi sai A.V. kätte 1980. aastal, kui ta hakkas õppima koorijuhtimist Vello Pähna käe all. “Üpris ebamugav on seda kepikest käes hoida, kui pole enne proovinud,” nendib Arvo Volmer naerdes.

ANDRES MAIMIK

Eesti Elu, 27. IV '95